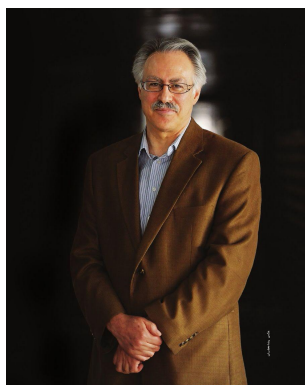

دکتر سیدجواد طباطبایی

سکولاریزاسیون و مشروطه - سید جواد طباطبایی

نویسنده: شمشاد امیری خراسانی
انتشار: ۱۸ آذر ۱۳۹۵ ۲۰ دقیقه مطالعه

چکیده مقاله

اگر بخواهیم در ایران معادلی برای اتفاق «سکولاریزاسیون» داشته باشیم، همان اتفاق «مشروطه» است. اتفاقاً جالب توجه این است که روشنفکران دینی روی این تجربه مهم بحث نمی‌کنند. ما مدام درباره سکولاریزاسیون صحبت می‌کنیم، اما اتفاقاً مهم برای ما باید مشروطه باشد و در خصوص آن باید صحبت کنیم نه سکولاریزاسیون. وقتی شما مدام از مفاهیم مسیحیت صحبت کنید و آن مباحث را وارد کنید، بدان معنی است که نمی‌خواهید از تجربه مشخص اسلام صحبت کنید. تجربه تدوین قوانین جدید بر مبنای حقوق شرع در ایران، چیزی است که مشابه با آن

اگر بخواهیم در ایران معادلی برای اتفاق «سکولاریزاسیون» داشته باشیم، همان اتفاق «مشروطه» است.

اتفاقاً جالب توجه این است که روشنفکران دینی روی این تجربه مهم بحث نمی‌کنند. ما مدام درباره سکولاریزاسیون صحبت می‌کنیم، اما اتفاقاً مهم برای ما باید مشروطه باشد و در خصوص آن باید صحبت کنیم نه سکولاریزاسیون.

وقتی شما مدام از مفاهیم مسیحیت صحبت کنید و آن مباحث را وارد کنید، بدان معنی است که نمی‌خواهید از تجربه مشخص اسلام صحبت کنید. تجربه تدوین قوانین جدید بر مبنای حقوق شرع در ایران، چیزی است که مشابه با آن در اروپا، سکولاریزاسیون بوده است. آن‌ها هم دولت عرفی جدید درست کردند بر مبنای حقوق شرع ولی به صورت حقوق جدید.

این یعنی تحول در جهت تجدد. ولی عمده روشنفکری ما و به خصوص روشنفکری دینی ما، بر سر مهم‌ترین تجربه خودمان صحبت نمی‌کند. اینکه از «لوتر» مدام صحبت کنیم، در حالی که نه شما و نه من نمی‌دانیم که لوتر چیست و کیست، نتیجه‌اش سخن مبهم گفتن و سخن مبهم شنیدن است. به فرض که فهمیدیم سکولاریزاسیون و لوتر چه بودند، این چه ربطی به مسئله من دارد؟ من باید چه کنم؟ من باید تجربه خودم را روشن کنم و بگویم که مشروطه در کجا شکست خورد و اشکالات یا نقطه قوت‌های آن کجا بود؟

مثلاً یکی از نقطه قوت‌های مشروطه در آن بود که توانست مجموعه قوانینی بنویسد که یک مجموعه جدید با نهادهای مدرن بتواند به آن عمل کند. روشنفکری دینی اول باید بتواند توضیح بدهد که آن تجربه جدید را که بر مبنای حقوق شرع هم بود، چرا تعطیل کردند؟

همه می‌گویند که ما طرفدار آزادی و حقوق برابر و مانند آن هستیم. اما چرا آنجایی که این حقوق جدید و این حقوق برابر را برهم زدند، هیچ‌کس حرفی نزد؟ چرا آنجایی که به زبان شما، این حقوق سکولار را غیر سکولار می‌کردند، شما حرفی نزدید و حالا می‌گویید که مسئله ما سکولار کردن است؟

(سید جواد طباطبایی)

ارجاع به این مقاله

شمشاد امیری خراسانی، «سکولاریزاسیون و مشروطه - سید جواد طباطبایی»، پارسیان دژ، ۱۳۹۵.

خواندن مقاله و پیوست‌های آن در وبسایت پارسیان دژ

نشانی ثابت این نسخه:

<https://www.parsiandej.ir/articles/1885/pdf/سکولاریزاسیون-و-مشروطه>

آخرین ویرایش مقاله: ۱۲ مرداد ۱۴۰۵